

Nationaal plan aanpak Covid impact

Algemeen zet beweging MAO door

Met Andere Ogen is onderdeel en aanjager is van een grote veranderbeweging. Met Andere Ogen heeft een unieke positie verworven: een plek waar het belang van de ontwikkeling van kinderen echt centraal kan staan. Met Andere Ogen is alléén van de opgave en dient geen ander (organisatie)belang. Om de ontwikkelkansen van kinderen echt centraal te kunnen stellen is het noodzakelijk dat partijen en professionals in het domein van onderwijs, zorg en jeugd goed samenwerken in één ecosysteem rondom het kind. Dit is in de huidige systeemwereld niet altijd vanzelfsprekend en vraagt vaak ook een andere manier van kijken en handelen. Niet kijken vanuit *organisaties*, maar vanuit de opgave rondom het kind en wat we moeten *organiseren* om een kind optimaal te ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling. Wij willen als programma stimuleren en faciliteren dat iedereen zijn of haar natuurlijke plek kan innemen in het ecosysteem van het kind en vanuit eigen kracht en specifieke rol kan bijdragen aan het vergroten van de ontwikkelkansen van kinderen. In het nationaal programma verbinden en versterken we de samenwerking die er al is, jagen we de veranderbeweging aan: lokaal, regionaal en landelijk en versterken we de regierol van Gemeenten. We streven ernaar dat de beweging zichzelf gaat dragen, zodat het programma overbodig wordt.

Specifiek

- 1) Alle mogelijkheden rondom een school en kinderen/jongeren inzetten om samen met school (en natuurlijk het gezin) er voor te zorgen dat kinderen zich in deze tijd toch zoveel mogelijk kunnen blijven ontwikkelen.
- 2) Dit past precies op de gedachten van Met Andere Ogen en wat we daarbinnen willen bereiken. Het nationaal programma biedt dus een kans om te versnellen/ versterken waar we toch al mee bezig waren.
- 3) Concreet kunnen we dus het beste verder bouwen aan wat er binnen MAO al gebeurt: concrete voorbeelden die er nu al zijn en veel meer benut en verspreid en doorontwikkeld kunnen worden .
 - In Leeuwarden: pilot jeugdondersteuner op school: jeugdondersteuner werkt op de locatie nauw samen met de jeugdverpleegkundigen van de GGD en de sociaal werker van het gebiedsteam.
 - In de Meijerij zijn ze bezig met het realiseren van een betere professionele verbinding tussen de voorschoolse periode, betrokken jeugdhulp partners en het samenwerkingsverband op weg naar onderwijs: het verbreden van (interprofessionele) teams in de doorgaande lijn door Integrale Vroeghulp samen te laten werken met de Vliegende Brigade, waarbinnen het samenwerkingsverband al een uitvoerende partij is.
 - Ook in de Meijerij: het verbreden van (interprofessionele) teams op en binnen de school. Binnen 6 integrale Kindcentra wordt de inzet van de jeugdprofessional (jeugdverpleegkundige en/of schoolmaatschappelijk werker) binnen het zorgteam van de school

- Pilot Noord Kennemerland met meer inzet van GGZ in het VO
- Andere voorbeeld (niet MAO) is inzet van jongerenwerker in het VO
- School als Werkplaats in Friesland: team van rond de 40 professionals, vanuit 11 instellingen voor (jeugd)hulpverlening, welzijnswerk, het Friesland College zelf en de Friese gemeenten werken in de school en zien 1 op de 5 studenten op het Friesland college.

JGZ is een natuurlijke preventieve partner voor het onderwijs, aangezien de JGZ de kinderen vanaf hun geboorte volgt tot hun 18^e jaar. Deze afgelopen periode hebben we enorm ingezet op de samenwerking met scholen, juist om er voor de (mogelijk) kwetsbare kinderen te zijn, hun ouders maar ook voor de leerkrachten met vragen rondom corona. Het is belangrijk om aan te sluiten op de vraag van jeugdigen, ouders, scholen en kinderopvang: wat is de "schade" opgelopen in deze periode? Bij het actief benaderen van ouders is naar voren gekomen dat ouders meer en diepere problemen ervaren dan voor corona, maar dat ze desondanks zelf geen hulp hebben gezocht. Vandaag kwam dit ook in de stuurgroep Zorg voor jeugd en corona naar voren, dat juist ook ouders ondersteund moeten worden.

Wij denken dat er absoluut ruimte moet komen – naast de reguliere lesstof – om in gesprek te gaan met jeugdigen over hun welbevinden en het versterken van hun veerkracht. Zowel de JGZ als Gezonde School hebben hier materiaal voor. Wat men nu graag zou willen, is deze interventies omzetten naar online interventies. Gesprekken hierover worden volgens mij al gepland tussen VWS en Gezonde School.

We hebben als JGZ ook gesproken over een verlengde schooldag: kan deze uitkomst bieden? Niet voor meer leertijd, maar juist meer tijd om samen te sporten, muziek maken, toneel oid. Dit i.s.m. welzijn en sportverenigingen bv. Kinderen hebben het sociale aspect immers zo gemist. Met een verlengde schooldag wordt ook het thuisfront ontlast.

Concrete voorbeelden over ondersteuning aan het onderwijs

Primair onderwijs:

- GGD Limburg heeft ingezet op welzijn kinderen; vragenlijst over welbevinden op het PO. Daarbij worden adhv de uitkomsten aanwijzingen gegeven wat te doen. Bv: gesprek met juf. Wanneer meer nodig is, kan JGZ mogelijk ondersteunen of doorverwijzen naar zwaardere hulp. Beschikbaar instrument hiervoor is bijvoorbeeld Hart en Ziel.
- Ziekteverzuim is ook een graadmeter hoe het gaat met een kind: wij hebben een methodiek (M@ZL) ontwikkeld voor het VO, maar volgend schooljaar is deze ook voor het PO beschikbaar. Samenwerking tussen school, JGZ om verzuim en uitval zsm tegen te gaan is ook belangrijk.

Voortgezet onderwijs:

- GGD Amsterdam heeft een "collegetour" voor het VO ontwikkeld: JGZ gaat samen met INF en gedragkundige de "schade" ophalen bij jongeren, antwoord geven op vragen en kijken wat er evt. meer nodig.
- GGD West Brabant werkt met een jongerenpanel om vragen op te halen bij jongeren
- GGD Noordoost Gelderland heeft tijdens de coronaperiode een speciale vragenlijst uitgezet onder jongeren om te zien of er extra ondersteuning nodig was en zo nodig doorgeleid daarheen

-JouwGGD is een online platform voor jongeren tussen 13-23 om anoniem te chatten met een jeugdarts of jeugdverpleegkundige – 7 dagen pw open. Bieden ook een (gevalideerde) zelfhulpmodule aan.

-jongerenhulp.nl is ook platform voor jongeren, waar partners als @ease, de kindertelefoon, Mind Young aan meedoen.

Ik ben bezig meer van dit soort concrete voorbeelden op te halen; mogelijk volgende week meer beschikbaar. @ [REDACTED] of @ [REDACTED]: hebben jullie nog aanvullingen? Als er nog meer verduidelijking nodig is, dan hoor ik het graag.

In de stuurgroep Zorg voor jeugd en corona werd aangegeven dat perspectief zo belangrijk is en zelfactivatie.

Bovendien werd een pleidooi gehouden om bestaande initiatieven op te schalen ipv nieuwe dingen te bedenken.

Eén aanvullend voorbeeld dat nog aanknopingspunten zou kunnen bieden, is de werkwijze van de GGD West-Brabant. In die regio werken ze van oudsher nauw samen en in de scholen. M@ZL, de methodiek voor het voorkómen van en begeleiden bij verzuim die [REDACTED] al noemt, is ook in die regio ontwikkeld. In West-Brabant hebben ze de cultuur niet te redeneren vanuit protocollen en een vaste kalender voor wanneer contact wordt gezocht met een gezin of een jongere, maar vraaggestuurd te handelen.

Hetzelfde doen ze met gezinnen. Al vroeg in de eerste lockdown-periode hebben ze contact gelegd met gezinnen waar mogelijk behoefte aan een luisterend oor of hulp zou kunnen zijn. Die contacten werden steeds op prijs gesteld, soms gaf het luisterende oor al lucht, soms was meer aan de orde. Er is overbruggingszorg geleverd, en er zijn ook meldingen bij Veilig Thuis uit de contacten voortgekomen.

De werkwijze in West-Brabant kent varianten op andere plekken in het land. Deze aanpakken staan model voor de richting die de jeugdgezondheid op moet - en waarvan het besef door corona is vergroot. In deze benadering is de jeugdverpleegkundige een eerste vertrouwenspersoon, die een band en historie met een gezin of jongere heeft en op die basis gekoppeld aan wat er speelt kan verbinden met andere professionals. 'Slim samenwerken', bij uitstek passend bij Met Andere Ogen. De sector gaat werken aan het meer planmatig bevorderen van deze ontwikkelrichting. VWS en OCW mogen daar gerust ook aan trekken. De medewerkers van VWS en OCW hebben nog niet over de hele linie een actueel beeld van de rol en mogelijkheden van de jeugdgezondheidszorg.

4) Geef ruimte aan de professionals om te doen wat nodig is en dus net iets meer te doen dan wat ze nu al doen om dat stapje extra te zetten om de ontwikkeling van kinderen te ondersteunen.

5) Zet gemeenten in de regierol, ook vanuit het onderwijsachterstandenbeleid en ondersteun hen daarbij om dit aan te jagen in hun gemeenten/regio zeker waar dit nog niet vanzelf loopt of er nog wel tandje bij kan. Laten we ook daar voortbouwen op het MAO advies versterken regierol gemeenten in de samenwerking Onderwijs, jeugd en zorg